

سیاست‌گذاری حوزه علمیه خواهران

مرکز مدیریت حوزه علمیه خواهران

معاونت پژوهش

استان قم، شهر قم، مرکز آموزش‌های غیرحضوری

عنوان:

روش‌های مبارزه با خرافات از دیدگاه قرآن و روایات با تأکید بر تفاسیر المیزان و نمونه

استاد راهنما

جناب آقای دکتر داود معماری

نکارنده

زینب لطیفی

زمستان ۱۳۹۷

استان غیر حضوری
شهر: غیر حضوری

باسم پروردگاری

استان: غیر حضوری
شهر: غیر حضوری

صور جلسه دفاعیه پایان نامه سطح سه

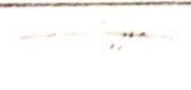

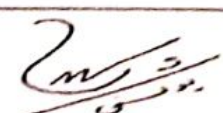
مدرسه علمیه مرکز آموزش های غیر حضوری سطح سه

با تأییدات خداوند متعال و با استعانت از حضرت ولی عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف جلسه دفاع از پایان نامه سطح سه سرکار خانم زینب لطیفی فرزند تیمور دارای کد ملی ۴۳۲۳۵۶۶۲۴۷ شماره طلسمی ۸۹۱۳۱۱۰۷۱۶ با عنوان روش های مبارزه با خرافات از دیدگاه قرآن و روایات با تأکید بر تفاسیر المیزان و نمونه روز شنبه مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۱۳ و در ساعت: ۰۹:۳۰ در محل قم - قزوین با حضور اعضای محترم هیأت داوران برگزار شد.

الف: پایان نامه بدون نیاز به اصلاحات با امتیاز زیر پذیرفته شد:

عناوین امتیازات	به عدد	به حروف	امتیاز
میانگین امتیازات هیأت داوران از ۲۰	۱۷۵۰	هفده و پنجاه صدم	خیلی خوب

اعضای هیأت داوران:

عناوین	نام و نام خانوادگی	امضاء	توضیحات
راهنما	داود معماری		باسلام
مشاور	---	---	---
داور	محمد رضا معصوفی پور		جلسه دفاع بر گزار شود البته با هماهنگی قبلی
دبیر جلسه	کاربر مرکز آموزش های غیر حضوری		---

چکیده

عنوان تحقیق حاضر روش‌های مبارزه با خرافات از دیدگاه قرآن و روایات با تأکید بر تفاسیر المیزان و نمونه است. خرافات به معنای هر نوع عقاید یا رفتارهای باطلی است که هیچ پشتوانه صحیح علمی ندارد و مورد تأیید عقل و شرع نیست، ولی مردم به آن معتقد هستند. منشأ خرافه در بیشتر مواقع جهل، ظن و یا تقلید کورکورانه است. دامنه خرافات بسیار وسیع است و خطرناک‌ترین نوع آن، خرافات اعتقادی است. در این تحقیق با روش توصیفی-تحلیلی و با بهره‌گیری از کتاب‌های تفسیری از جمله المیزان، نمونه و ... به بررسی مسأله خرافات پرداخته شده است. روش‌های متعددی از دیدگاه قرآن و روایات برای مقابله با خرافات وجود دارد که از جمله آن‌ها می‌توان به تعقل و مبارزه با جهل و نادانی و همچنین عدم تقلید کورکورانه اشاره نمود. بنا بر این با بهره‌گیری از روش‌های بینشی و اخلاقی می‌توان با خرافات موجود در جامعه مبارزه کرد. این تحقیق از سه فصل کلیات تحقیق و مفهوم‌شناسی، روش‌های بینشی و نظری مبارزه با خرافات و روش‌های اخلاقی و تربیتی مبارزه با خرافات تشکیل شده است.

کلید واژه‌ها: قرآن کریم، روایات، روش مبارزه، خرافات، تفسیر المیزان، تفسیر نمونه.

فهرست مطالب

مقدمه ۱

فصل اول: کلیات تحقیق

گفتار اول: طرح تحقیق ۴

الف) بیان مسأله ۴

ب) اهمیت و ضرورت ۴

ج) اهداف تحقیق ۵

د) پیشینه تحقیق ۵

هـ) سؤالات تحقیق ۷

۱- پرسش اصلی ۷

۲- پرسش فرعی ۷

و) پیش فرض های تحقیق ۷

ز) فرضیه تحقیق ۷

ح) مفاهیم و متغیرهای تحقیق ۸

ط) روش گردآوری اطلاعات ۹

ی) سازماندهی تحقیق ۹

ک) مشکلات و محدودیت های تحقیق ۱۰

گفتار دوم: مفهوم شناسی ۱۰

- الف) معنای لغوی و اصطلاحی روش ۱۰
- ۱- معنای لغوی روش ۱۰
- ۲- معنای اصطلاحی روش ۱۰
- ب) معنای لغوی و اصطلاحی مبارزه ۱۱
- ۱- معنای لغوی مبارزه ۱۱
- ۲- معنای اصطلاحی مبارزه ۱۱
- ج) معنای لغوی و اصطلاحی خرافات ۱۲
- ۱- معنای لغوی خرافات ۱۲
- ۲- معنای اصطلاحی خرافات ۱۲
- گفتار سوم: مبانی تحقیق ۱۶
- الف) پیشینه خرافات ۱۶
- ۱- عقاید خرافی در دین یهودیت ۱۷
- ۲- عقاید خرافی در دین مسیحیت ۱۹
- ۳- عقاید خرافی در جاهلیت و صدر اسلام ۲۰
- ب) انواع خرافات ۲۵
- ۱- خرافات و موهومات تاریخی ۲۶
- ۲- خرافات و موهومات اعتقادی و مذهبی ۲۶
- ۳- خرافات و موهومات علمی ۲۸
- ۴- خرافات و موهومات اجتماعی و سیاسی ۲۹
- ۵- خرافات و موهومات ادبی ۳۰
- ۶- خرافات و موهومات فرهنگی ۳۲
- ۷- خرافات و موهومات تربیتی ۳۳

- اول: فرزندکشی ۳۳
- دوم: دخترکشی ۳۶
- ۸- خرافات و موهومات عرفانی ۳۷
- ج) علل گرایش به خرافات ۴۰
- د) آثار گرایش به خرافات ۴۱
- ۱- شرک و دوری از خدا ۴۱
- ۲- وهن دین اسلام و مذهب تشیع ۴۲
- ۴- محرومیت از نعمت‌ها ۴۲
- ۵- تحقیر انسان‌ها ۴۳
- ۶- از دست دادن مال و آبرو ۴۳
- ه) معرفی تفسیر المیزان ۴۴
- و) معرفی تفسیر نمونه ۴۵

فصل دوم: روش‌های بینشی و نظری مبارزه با خرافات از دیدگاه قرآن و روایات

- الف) مستندگویی ۴۸
- ب) نقش تعقل و تفکر در مبارزه با خرافات ۵۰
- ۱- جهل و نادانی ریشه خرافات ۵۱
- ۲- ارزش تفکر در اسلام ۵۵
- ۳- تفکر مانع آسیب در برابر اوهام ۵۸
- ج) نقش وحی در مبارزه با خرافات ۶۰
- ۱- دعوت به اقامه برهان ۶۳
- ۲- مبارزه با ترویج سحر و کهنات ۶۶

اول: سحر از نظر اسلام ۶۸

دوم: کهنات از نظر اسلام ۶۹

سوم: مبارزه با سحر و کهنات در آیات قرآن ۷۰

فصل سوم: روش‌های اخلاقی و تربیتی مبارزه با خرافات از دیدگاه قرآن و روایات

الف) عدم تقلید از پیشینیان ۷۸

۱- انواع تقلید ۷۸

۲- علل تقلید کورکورانه ۷۹

اول: نداشتن بلوغ فکری ۷۹

دوم: شخصیت‌زدگی ۷۹

سوم: علاقه شدید به نیاکان ۸۰

چهارم: تعصب‌های قومی و قبیله‌ای ۸۰

۳- تقلید کورکورانه از دیدگاه قرآن ۸۰

ب) عدم تلقین بد ۸۶

۱- تفأل و تطیّر در آیات و روایات ۸۶

۲- سعادت یا نحوست ایام ۹۱

ج) دعا و ذکر ۹۶

۱- دعا ۹۶

اول: فلسفه دعا و نیایش ۹۷

دوم: دعا از دیدگاه آیات و روایات ۹۸

سوم: آثار دعا ۱۰۲

یک: دفع بلا ۱۰۲

دو: زیاد شدن روزی ۱۰۳

سه: نجات از دشمن ۱۰۳

- چهار: شفای دردها و بیماری‌ها..... ۱۰۳
- ۲- ذکر ۱۰۴
- اول: ذکر از دیدگاه قرآن و روایات..... ۱۰۴
- دوم: آثار ذکر ۱۰۹
- یک: مورد یاد خدا قرار گرفتن..... ۱۱۰
- دو: همشینی با خدا..... ۱۱۰
- سه: محبت خدا..... ۱۱۱
- چهار: فلاح و رستگاری..... ۱۱۱
- پنج: آرامش ۱۱۱
- ۳- چشم زخم و دعاهای مؤثر در دفع آن..... ۱۱۱
- اول: چشم‌زخم واقعیت یا خرافه؟..... ۱۱۲
- دوم: خرافات اعراب جاهلی درباره چشم‌زخم..... ۱۱۲
- سوم: چشم‌زخم از دیدگاه عقل..... ۱۱۳
- چهارم: نظر دانشمندان درباره چشم‌زخم..... ۱۱۳
- پنجم: چشم‌زخم از دیدگاه قرآن..... ۱۱۴
- ششم: چشم‌زخم از دیدگاه روایات..... ۱۱۸
- هفتم: شیوه‌های خرافی رایج در مبارزه با چشم زخم..... ۱۲۰
- یک: اسپند دود کردن..... ۱۲۰
- دو: شکستن تخم‌مرغ..... ۱۲۲
- هشتم: تأثیر دعا و ذکر در مبارزه با چشم‌زخم..... ۱۲۳
- نتیجه..... ۱۲۷
- کتاب..... ۱۳۱
- منابع فارسی..... ۱۳۱

- ۱۳۳.....منابع عربی
- ۱۳۵.....مقالات
- ۱۳۵.....سایت ها
- ۱۳۶.....مجلات